

ADMINISTRATIEVE RECHTSPRAAK EN DE LAGER-ONDERWIJSWET.

NAAR AANLEIDING VAN HET RAPPORT-RUTGERS.

I.

De klacht over de onvoldoende regeling onzer administratieve rechtspraak en het verlangen, dat meerdere uitvoering zal worden gegeven aan de in artikel 155, juncto 167 der grondwet geopenbare mogelijkheid tot instelling van colleges uitsluitend met die rechtspraak belast, is niet nieuw.

Voor zoover deze materie echter betrekking heeft op de uit de lager-onderwijswet 1920 voortvloeiende geschillen — en deze zijn zoowel wat aantal als belangrijkheid betreft zeker niet gering — heeft zij door het verschijnen van het rapport der Staatscommissie Rutgers en de daaruit volgende a.s. herziening der wet sterk aan actualiteit gewonnen.

Vreemd blijft het — mij is het althans niet bekend — dat bij de totstandkoming van de lager-onderwijswet 1920 tegen het daarin vastgelegde beroepsrecht door niemand bezwaar is gemaakt en niet is aangedrongen op een andere dan de huidige beroepsprocedure, met gebruikmaking van de bovengenoemde in de grondwet aanwezige mogelijkheden.

Hoe dit echter zij, omtrent de bestaande regeling heerscht allermint tevredenheid en zeker niet geheel ten onrechte.

Reeds in de aflevering van 15 Maart 1927 van het „Tijdschrift voor R.K. Bestuurders van Kerk, School en Armwezen“, gaf Mr. C. Romme onder den titel „School contra Gemeentebestuur“ een beschouwing over de regeling van het beroepsrecht in de administratieve rechtspraak der lager-onderwijswet 1920.

Ook hij toont zich daar allermint tevreden met de tegenwoordige regeling en heeft als grootste grief, dat de persoon die de verantwoordelijkheid voor den beroepsrechter in hoogste instantie: de Kroon, draagt, door de periodieke ministerwisselingen te weinig stabiliteit in die rechtspraak waarborgt. Voor deze zienswijze is natuurlijk wel wat te zeggen, maar men hoede zich er voor aan den invloed van de Kroon in dezen andere gevolgen te binden dan de nuchtere werkelijkheid ons leert.

De oorzaken van het verschil in de diverse uitspraken toch kan evenzeer aan den normalen groei der dingen en het zich daardoor wijzigend inzicht in het algemeen of van dat van den Raad van State, als aan verandering van de zienswijze van den Minister van Onderwijs, K. en W. persoonlijk moeten worden toegeschreven.

Want er zijn in de jurisprudentie der lager-onderwijswet 1920 tal van uitspraken geweest, die een vroegere beslissing te niet deden — wat intusschen bij de invoering van een geheel nieuwe wetgeving, waarbij de consequenties der beslissingen vaak te ver niet juist te overzien zijn, niet zoo vreemd is — die conform de zienswijze van den Raad van State, dus niet contrair, bestond. Wanneer men deze beslissingen van het aantal uitspraken, waarin van een vroegere zienswijze werd afgeweken, aftrekt en men dus het zuivere aantal krijgt, waarin de Minister van zijn eigen standpunt, of van dat, hetwelk door zijn ambtsvoorganger was ingenomen is afgeweken, zal men tot de bevinding moeten komen dat dit aantal niet zoo groot is, dat daarin reden voor alarm is gelegen.

Een voorbeeld uit de praktijk.

Omtrent het begrip „belanghebbende“ zijn bij vernietiging of verbetering van krachten de lager-onderwijswet 1920 genomen beslissingen van Gedeputeerde Staten, bedoeld bij artikel 17 der wet, keerde de Kroon bij Koninklijk besluit van 17 Februari 1925, no. 23, terug tot de bij Koninklijk besluit van 9 Februari 1922 verlaten zienswijze, om bij Koninklijk besluit van 28 April 1926 wederom tot het oude standpunt terug te keeren. De Koninklijke beslissing van 1925 was echter niet contrair, ja er had zelfs geen nader overleg tusschen den Minister en den Raad van State plaats gevonden, en er werd zuiver conform het gevoelen van den Raad beslist. Het gebrek aan rechtszekerheid zou in casu dan ook moeilijk aan het inschakelen van de Kroon in het geding, zoals Mr. Romme meent, kunnen worden geweten, maar eerder aan Dr. Hentzen's grief „dat de adviezen (van den Raad van State) te angstvallig door den hoogsten adviseur van de Kroon zouden worden gevolgd“ (Politieke geschiedenis van het L.O. Deel II blz. 767).

Nu breekt Mr. Romme evenals Prof. van Poelje (beginselen van Nederlandsch Administratief recht Deel I blz. 365 v.) en lans voor een ander „permanent centraal rechtscollege“. Het is intusschen te betwijfelen of hierdoor het euvel zou zijn verholpen. Reeds Heemskerk toet (De praktijk onzer grondwet Deel II blz. 46) vreesde dat aan de samenstelling van zoo'n college, „uit eminente rechtsgelerten, ook met administratieve vertrouwd en toch buiten de rechterlijke macht en de ambtenaarswereld staande“ veel bezwaren in den weg staan. Wanneer men nu, zoals Dr. Hentzen, meent, dat onze Raad van State niet aan dezen eisch kan voldoen, dan zal de samenstelling van zulk een rechtscollege er intusschen wel niet gemakkelijker op zijn geworden. Trouwens, dan valt evenals bij de andere beide bedenkingen van Dr. Hentzen het odium hier op de regering. Het is toch de regering, die de verantwoordelijkheid voor de benoeming van de leden van den Raad van State draagt.

Zal de Regering, indien hierin werkelijk de schuld moet worden gezocht, bij de samenstelling van het andere „permanent centraal college“, niet evenzeer in gebreke blijven of zou de vrees, dat een andere — niet rechtse — regering, door haar benoemingen op die wijze, na uitschakeling van de Kroon, onherstelbare nadeelen aan het bijzonder onderwijs zou kunnen toebrengen, idel zijn?

Maar dit zijn intusschen niet de eenige bezwaren. Men zou op deze wijze de be-

stuurstaak van den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen aanzienlijk beknotten, m.i. zeker ten nadeele van het onderwijs. Mr. Romme zegt in zijn boven aangehaald artikel terecht: Er is een wet. Ze schept recht. Welk recht? Het recht dat wordt uitgesproken door de toepassing der wet. Is de wet nu zoo duister? Ik geloof van niet, maar het onderwijs is een zoo levende materie en de gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs een zoo moeilijke aangelegenheid, dat men dit niet volkomen geheel en al in de wet kan vast leggen.

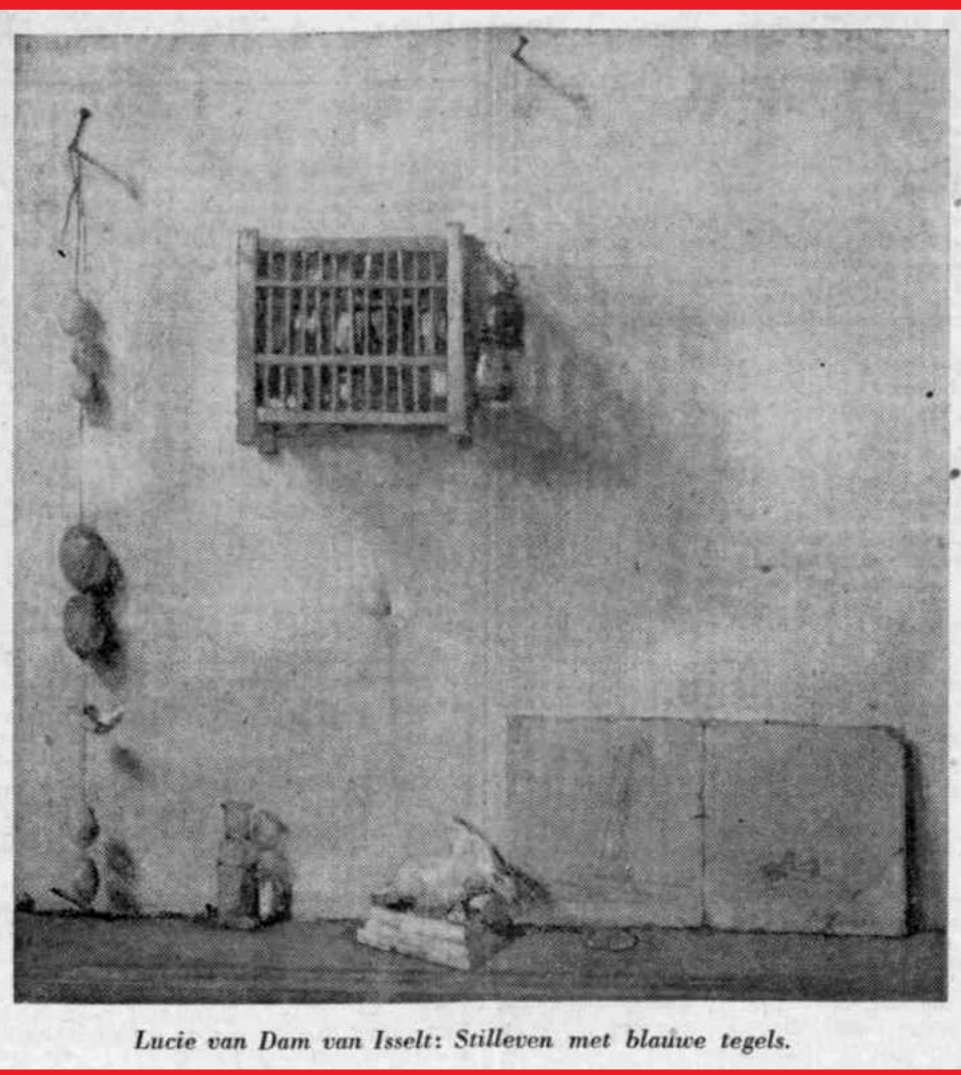
Nemen we weer een voorbeeld uit de praktijk.

Artikel 72 der wet geeft den schoolbesturen de bevoegdheid aan de gemeente aanschaffing van nieuwe leermiddelen te vragen. Een schoolbestuur vraagt nu aanschaffing van een radio-installatie. Kan nu de beslissing over een hieruit voortvloeiend geschil aan een „permanent centraal beroepscollege“ worden opgedragen? Mij dunkt van niet. Dit blijft in hoogste instantie een kwestie van bestuursbeleid van den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Het is zijn taak te oordeelen niet alleen over de pedagogische en de politieke men denke b.v. aan de mogelijkheid van schooluitzendingen door de Vara) maar ook over de financiële gevolgen van zoo'n vraagstuk. De aanschaffing van één radiotoestel uit de publieke kas kan toch tot gevolg hebben, dat een kleine 10.000 andere zullen volgen. Of de financiële consequentie van zoo'n uitgave in een bepaald economisch tijdsgezicht verantwoord is en opweegt tegen de opvoedkundige voordelen, is een zaak, die alleen de regering kan beoordeelen. De verantwoordelijkheid van den Minister aan de volksvertegenwoordiging moet hier de eenige waarborg zijn.

Wanneer Laban en Ligthoef in hun commentaar op de Lager-Onderwijswet 1920 (Deel I B, blz. 207) dan ook zeggen, dat bij de beoordeeling van deze uitgave „de wet geen normen bevat, waaraan de Kroon bij hare beslissingen ten dezen zich heeft te houden“ is dat nog geen bewijs voor de stelling van de „Mededeelingen van den schoolraad voor de scholen met den Bijbel“ van September 1923, „dat de Kroon hier tot zuiver willekeurige beslissingen moet komen“.

Het lijkt intusschen geen twijfel, dat deze uitspraken meermalen een vrij willekeurig voorkomen hebben gehad en ongetwijfeld is er bij den Raad van State en bij den Minister heel wat zoeken en tasten geweest. Maar eens nieuwe regeling van het beroepsrecht art. 17 der Lager-onderwijswet door andere administratief-rechtelijke organen buiten de Kroon om, zal op een zoo levend iets als het onderwijs niet anders dan versterkend kunnen werken.

Er zijn trouwens behalve de reeds geschetste nog vele andere belangrijke bezwa-

Lucie van Dam van Iselt: Stilleven met blauwe tegels.

ren verbonden aan een zoodanige regeling van deze administratieve rechtspraak.

Bekend is de moeilijkheid met het in artikel 145 der grondwet bedoelde cassatierecht der Kroon van de besluiten van den gemeenteraad. De Kroon zou hierdoor immers later, na de gevallen beslissing van den administratieve rechter, de uitvoering daarvan weer kunnen verhinderen door vernietiging der verordening. Roell en Oppenheim (Bijdrage tot regeling der administratieve rechtspraak I blz. 89 v.) meenen dan ook, dat hierdoor de administratieve rechtspraak zou worden belemmerd. „Besluiten“ zeggen zij, „waartegen een klacht bij den administratieve rechter in behandeling is“ of waaromtrent zijn einduitspraak eenmaal is gevallen, moeten niet kunnen worden achterhaald door het vernietigingsrecht“.

Het ontwerp-wetboek van administratieve rechtspraak, welke hierin dan ook voorzien en 's Konings cassatierecht in dezen beperken. Maar wat wil men doen wanneer het gemeentebestuur of bij de regeling van het openbaar onderwijs, waarbij het feitelijk als schoolbestuur optreedt, of als financier van het bijzonder onderwijs ten gunste hiervan maatregelen neemt, die door de Kroon worden geacht te zijn in strijd met het algemeen belang? Want in zoo'n geval ontstaat er natuurlijk geen beroepsprocedure.

H. B.

UIT DE PERS.

Vredesactie.

De Standaard schrijft:

Eenigen tijd geleden richtten wij een opwekking tot onze Christelijke vakorganisatie om, door middel van hare internationale organisatie, een actie te beginnen voor gelijk tijdige en wederzijdse ontwapening of vermindering van wapenbezittingen.

We kregen toen van De Tijd een zachte terechtwijzing. We zouden den invloed van Nederland overschat hebben en dus — al werd het wat vriendelijker uitgedrukt — aan inbedding lijden.

Thans deelt het Amsterdamsche R.K. orgaan mee, dat van Katholieke zijde middelen onderzoek waren om tot een internationale vredesactie van Katholieken te geraken. En zulks met het oog op hetzelfde feit, waarop ook wij doelden, n.l. de ontwapeningsconferentie van 1932. In den oorsprong, die uitging voor een te Utrecht te houden vergadering komt, onder meer, ook de o.i. juiste opmerking voor, dat het Katholieke voorbeeld er toe kan bijdragen stimulerend te werken op andere volkskrengen. Voor een massale, goed geleide uitdrukking der internationale openbare mening, zouden de gedelegeerden ter conferentie niet dof kunnen blijven.

Of dit laatste juist gezien is of niet, doet weinig ter zake. Ook al bleef men wel dof,

dan nog is het de plicht van ieder, die 't wel meent met de mensheid, om te getuigen tegen de overmatige wapenbezittingen.

Dat overbrengen van de vredesactie op internationaal terrein is, naar het oordeel van De Tijd, inderdaad de goede weg.

Inderdaad!

We zijn het daarmee volkomen eens. Maar te minder duidelijk is het ons nu waarom 't blad, toen wij een soortgelijke actie op het oog hadden, zich geroepen achtte een koud waterstraal op ons te richten.

Wij geven natuurlijk gaarne toe, dat een actie van Katholieken groter omvang kan aannemen dan een, uitgaande van de internationale Christelijke vakorganisaties, maar op dit terrein geldt, dat iedere organisatie die over internationale verbanden beschikt zich behoort in te spannen.

En we vertrouwen, dat het blijkbaar niet wat gewijzigde inzicht van De Tijd, aan hare redactie een eenigszins anderen kint gegeven heeft op onze aanmoediging van onlangs.

Ook de „Residentieboed“ vindt de houding van „De Tijd“ min of meer eigenaardig.

Deze adhaesiebetuiging doet ons bijzonder genegen, al is ze wel ietwat vreemd. Voor eerst, de conclusie dat „het de bedoeling is de vredespropaganda over te brengen naar internationaal terrein“, is wat erg „gewichtig“, maar immers de opzet van den beginne niet anders was. (Wij cursiveren. Red. Msb.) Maar-dan, we meenen ons te herinneren, dat „De Tijd“ eenige weken geleden wat erg terughoudend was in zake dit soort persverschillen van deze schilders weer in factuur. Zij vertoont n.l. een minder scherp-bepaalde vorm door een vrijer, temperamentvoller verbandeling.

Dit spreekt al zeer duidelijk in de bloemstillevens en laten wij er dadelijk bijvoegen, dat deze niet het beste deel zijn van dit oeuvre. Zij zijn niet altijd uit de verf. Verder doet ook de kleur van de bloemen wel eens wat schril aan tegen het egale grijs van de omgeving, waarin zij werden gezet. En ten slotte lijden deze stillevens onder een zekere tweelichtigheid. De legheld en de neutrale eenkleurigheid van de fond, trekt sterk de aandacht op de bloemen zelf. En dan zijn die bloemen zelf minder ver doorgevoerd, minder consequent vastgehouden dan men bij den aard van dit werk zou verwachten. Er zit nog iets in van een impressionistische gauwigheid, die niet in overeenstemming is met de veeleer op bedachtzaamheid en concentratie gerichte voorzicht.

De deelen van een schilderij lijken aldus uit verschillende opvattingen voort te komen en dat doet aan den totaal-indruk geen goed. Tegen de stillevens met voorwerpen van glanzend metaal en glas hebben wij eenzelfde bezwaar.

Het mooiste zijn dan ook de schilderijen, waarop eenige doode dingen bijeen werden geschilderd, die geen bijzondere inwerking van het licht toelaten. Zoo b.v. het eenige malen geschilderde hoekje met tegels en een blaasgordje, een mol, zoo ten slotte de cactusven. Zeer fijn en zeer gevoelig is dan dikwijls de muur geschilderd van kalk of tegels; een sobere zacht-stralende achtergrond van witten en lichte grijsen, waartegen enkele eenvoudige voorwerpen van rustige en stille kleur heel natuurlijk en delicaat zijn neergezet. In deze beste schilderijen van de tentoonstelling (ook de „Clematis“ rekenen wij daartoe) heeft het werk van Lucie van Dam van Iselt een voorname naam, een aristocratische finesse, die het tot een bijzondere verschijning maken.

In een zij-aaltje zijn bekoorlijke reis-notities geëxposeerd uit Parijs en Dijon.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v. het blauwe glas tegen groen aarde-werk). De kleurverval is bij Sara van Heukelom wel eens wat schraal en stroef, ook in de buitenstudies, die veel van een stillevens aan zich hebben.

Over Sara van Heukelom kunnen wij korter zijn, want haar werk is al meer in Huize van Hasselt te zien geweest en besproken. Van Lucie van Dam van Iselt onderscheidt zij zich door een andere techniek, een gebruik van dunner verf, een meer teekenaachtige en meer gedetailleerde factuur en een donkerder kleur. Zij haalt kleine bravoure-stukjes uit op coloristisch gebied zonder dat het resultaat erg mooi wordt (b.v.